

Obstruktif Uyku Apne Sendromu Tanısı Alan Hasta ve Yakınlarının FOSQ Anketi ile Günlük Yaşam Aktivitelerinin Değerlendirilmesi

¹Hikmet Yılmaz, ²Tuğba Göktalay, ¹Ayşın Kısabay, ³Nalan Eşrefoğlu, ¹Evren Sönmezşık, ²Pınar Çelik

¹Celal Bayar Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalı, Manisa

²Celal Bayar Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Manisa

³İBB Eşrefpaşa Belediye Hastanesi, İzmir

Giriş ve Amaç: Obstruktif Uyku Apne Sendromu (OUAS) sadece hastaları değil, aynı zamanda hasta yakınlarını da etkilemektedir. Hastaların semptomları ve gece boyunca yaşadığı sık tuvalete gitme, horlama, uykunun sık bölünmesi gibi olaylar hasta yakınlarını da olumsuz etkide bulunmaktadır. Diğer çalışmalardan farklı olarak çalışmamızda Polisomnografi (PSG) ile tanısı konulan hafif, orta, ağır OUAS'lı hastalarda ve hasta yakınlarında, tedavi öncesinde FOSQ anketi ile günlük yaşam aktivitelerinin değerlendirilmesi planlandı. Diğer çalışmalardan farklı olarak hastaların yanısıra yakınlarının yaşam kalitesini etkileyebilecek depresyon ve anksiyete varlığının değerlendirilmesi de amaçlandı.

Yöntem: Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji-Uyku polikliniğinde PSG ile OUAS tanısı almış olan, en az 1 yıldır yakınması olan, 40-65 yaş arası hastalar ve hasta yakınları (yatak/ ev arkadaşı) araştırmaya dahil edildi. PSG'si yapılmış olan hastalar Apne Hipopne İndeksi (AHİ)'e göre hafif, orta ve ağır OUAS olarak sınıflandırıldıktan sonra, hastaların ve yakınlarının araştırmaya katılma onamı alındı. Her gruptan 25 hasta ve yakını çalışmaya alındı. Hastaların ve yatak/ev arkadaşlarının yaş, beden-kitle indeksi, sigara-alkol kullanımı, hipertansiyon, diabetes mellitus, koroner arter hastalığı vb gibi komorbid durumlarını içeren sosyodemografik verileri kaydedildi. Hastaların PSG kayıtlarında; AHİ'nin yanısıra Toplam uyku süresi, Uyku etkinliği süresi/oranı, N1-N2-N3 ve REM uyku süreleri, Bazal O₂ ve Ortalama O₂, REM - non REM desatürasyon indeksi sosyodemografik veri formuna kaydedildi. Hastalara tedavi öncesi ve yatak/ev arkadaşlarına gündüz uykululuğunu değerlendirmek için Epworth Uykululuk Ölçeği, uyku ile ilişkili günlük yaşam aktivitelerini değerlendirmek için FOSQ anketi ve depresyonu değerlendirmek için Beck Depresyon envanteri, anksiyete varlığını değerlendirmek için Beck Anksiyete envanteri doldurtuldu.

Bulgular: Ağır OUAS grubundaki hastaların diğer gruplardaki hastalara oranla depresif yakınmalarının ve anksiyetenin belirgin olarak arttığını, gündüzleri olan uykululuk durumunun aşikar olduğu görüldü. Eş zamanlı olarak bu grupta yer alan olguların günlük yaşam aktivitelerinin belirgin şekilde olumsuz olarak etkilendiği görüldü. (p<0,05) Benzer sonuçların ağır OUAS tanısı alan olgularının yatak arkadaşlarında da olduğu görüldü. (p<0,05) SONUÇ: Tekrarlayan hipoksemi ve uyku bölünmesi, bilişsel fonksiyonlarda bozulmaya neden olarak, karar verme yeteneğinde azalma, hafıza zayıflaması, unutkanlık, karakter ve kişilik değişiklikleri geliştirir. Çevreye uyum zorlukları kişide anksiyete ya da depresyona yol açabilir. Depresif duygu durum bozukluğu toplumda yaygın olarak saptanmakta ve uyku bozukluğu ile birliktelik sık görülmektedir Bu da aile yaşantısını, sosyal ilişkilerini ve iş hayatını etkiler. Sonuç olarak bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak; hem her üç grup (hafif- orta- ağır OUAS) birbiri ile karşılaştırılarak değerlendirildi. PSG de yer alan parametrelerle korelasyonuna bakıldı. Hem hasta hem de hasta yakınlarının günlük yaşam aktiviteleri değerlendirildi